

สภาพการดำเนินงานโดยทั่วไปขององค์การ :

ประวัติองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

เมื่อปีพุทธศักราช 2503 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ เสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรป ระหว่างที่ทั้งสองพระองค์เสด็จเยือนและประทับอยู่ในประเทศเดนมาร์ก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยในกิจการเลี้ยงโคนมของชาวเดนมาร์ก ภายหลังที่เสด็จนิวัติประเทศไทยแล้ว รัฐบาลเดนมาร์กได้ถวายโครงการเลี้ยงโคนม เป็นของขวัญแด่ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ หรืออีกนัยหนึ่งแก่ประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ

ภายหลังที่รัฐบาลเดนมาร์กได้ทำการถวายโครงการเลี้ยงโคนมแด่ล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์แล้ว รัฐบาลเดนมาร์กและรัฐบาลไทยก็ได้มีการทำข้อตกลงให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการและเศรษฐกิจระหว่างทั้งสองรัฐบาลขึ้น

สัญญาฉบับแรกได้มีการลงนามกันเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2504 มีสาระสำคัญสรุปได้คือ รัฐบาลเดนมาร์กจะจัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์อบรมการเลี้ยงโคนมขึ้นที่ตำบลมวกเหล็ก อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะผู้เชี่ยวชาญเดนมาร์ก ขณะนั้นด้านค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการดำเนินงานทั้งหมด เป็นหน้าที่ของรัฐบาลเดนมาร์กที่จะจัดหามา ระยะเวลาของสัญญาฉบับแรก กำหนดไว้ 8 ปี โดยตั้งงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายของโครงการไว้ประมาณ 13 ล้านบาท แต่ปรากฏว่าเงินงบประมาณจำนวนดังกล่าวของโครงการได้ใช้หมดไปในช่วง 4 ปีแรกของโครงการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาโครงการเลี้ยงโคนมได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่างบประมาณที่ตั้งไว้จะหมดก่อนครบกำหนดเวลา รัฐบาลเดนมาร์กก็ยังให้ความช่วยเหลือโครงการนี้ต่อไป โดยให้ออนเงินช่วยเหลือในโครงการประเภทเดียวกันนี้จากแถบทวีปแอฟริกา มาสมทบกับโครงการที่ดำเนินอยู่ในประเทศไทย ซึ่งเมื่อครบกำหนด

๘ ปีแล้ว ทางรัฐบาล เดนมาร์ก ได้จ่ายเงินไปทั้งหมดถึง 23.5 ล้านบาท เงินจำนวนดังกล่าวนี้ ประมาณสองในสามได้มาจากสมาคม เกษตรกรรมต่าง ๆ ของ เดนมาร์ก และอีกหนึ่งในสาม เป็น เงินที่รัฐบาล เดนมาร์กออกให้แก่โครงการโดยตรง

สำหรับรัฐบาลไทย นอกจากจะรับภาระในการจัดทาสีที่ตั้งฟาร์มแล้ว ยังต้องช่วยถางป่า และทำถนนในฟาร์ม เท่าที่จำเป็นอีกด้วย ซึ่งรัฐบาลไทยได้จ่ายเงินไปในการนี้ประมาณ 1.3 ล้านบาท สัญญาฉบับแรกสิ้นสุดลง เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2512

เมื่อสิ้นสุดสัญญาฉบับแรกได้มีการทำสัญญาฉบับที่ 2 ต่อ และมีการลงนามในสัญญา เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2512 ที่กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก สัญญาฉบับที่ 2 กำหนดระยะเวลา 4 ปีต่อจากสัญญาฉบับแรก ตามสัญญาฉบับใหม่นี้ ทางฝ่ายเดนมาร์กจะเป็นผู้ดำเนินการต่อไปตามเดิมในสองปีแรก ส่วนสองปีหลังฝ่ายไทยต้องดำเนินการเอง โดยมีผู้เชี่ยวชาญเดนมาร์กประจำอยู่ในฐานะที่ปรึกษา

รัฐบาลไทยจะต้องรับมอบกิจการของฟาร์มทั้งหมด โดยจัดตั้ง เป็นองค์การรัฐวิสาหกิจ และต้องดำเนินการจัดตั้งให้เสร็จภายใน 6 เดือน ก่อนที่จะถึงกำหนดรับมอบในการต่อสัญญาฉบับที่สอง รัฐบาล เดนมาร์กจะนำเงินมาลงทุนในฟาร์มนี้อีกประมาณ 9 ล้านบาท เมื่อครบกำหนดระยะเวลาสองปีแรกแล้ว ได้มีพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2514 โดยให้สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กำหนดให้มีเงินลงทุนเบื้องต้น 100 ล้านบาท โดยถือให้เอาการลงทุนซึ่งรัฐบาล เดนมาร์กและรัฐบาลไทยได้นำมาสมทบในการจัดตั้งฟาร์มโคนม และศูนย์อบรมไทย-เดนมาร์ก เป็นทุนเดิมและรัฐบาลจะจ่ายเพิ่มเติมให้เป็นคราว ๆ ตามจำนวนที่เห็นสมควร

ในระยะเริ่มแรก องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ (Pasteurized) เพียงอย่างเดียว และต่อมาประมาณปลายปี 2519 ได้ทำการผลิตผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ (Sterilized) ระบบ ยู.เอช.ที. (Ultra High Temperature) อีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถเก็บไว้ได้นานโดยไม่ต้อง

แต่เย็น เก็บรักษาและขนส่งได้สะดวกกว่าผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ โรงงานผลิตตั้งอยู่ที่อำเภอ
มวกเหล็ก (ซึ่งได้รับการยกฐานะจากตำบลเป็นอำเภอ) จังหวัดสระบุรี ปัจจุบันโรงงานนมมวกเหล็ก
มีเครื่องจักรที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ทั้งหมด 7 เครื่อง และเครื่องจักรผลิตผลิตภัณฑ์นม
สเตอริไลส์บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม ปริมาตร 250 ซี.ซี. 4 เครื่อง พร้อมทั้งได้ดำเนินการทาง
ด้านการส่งเสริมการขายและให้บริการแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในเขตอำเภอมวกเหล็ก
และบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย โดยที่ในปี 2514 อันเป็นปีแรกที่เริ่มก่อตั้ง อ.ส.ค. มีเกษตรกร
เลี้ยงโคนมเป็นสมาชิกเพียง 68 ราย มีโคของสมาชิกรวมกัน 1,993 ตัว จำนวนสมาชิกและ
จำนวนโคได้มากขึ้นทุกปี จนกระทั่งปัจจุบันมีสมาชิกจำนวนรวมทั้งสิ้น 2,496 ราย โคของ
สมาชิกมีรวมกันทั้งสิ้น 31,893 ตัว สามารถผลิตนํ้านมดิบรวมกันได้ประมาณ 93.32 ตันต่อวัน
ซึ่งนับว่ากิจการของ อ.ส.ค. ได้เจริญรุดหน้า เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป

ต่อมาเมื่อเดือนตุลาคม 2522 พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานกรรมการองค์การส่งเสริมกิจการโคนม
แห่งประเทศไทยในขณะนั้น ได้มีนโยบายให้ อ.ส.ค. ขึ้นไปดำเนินงานแทนสหกรณ์โคนมเชียงใหม่
โรงงานนมห้วยแก้ว จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งแต่เดิมสหกรณ์ได้ดำเนินการรับซื้อนํ้านมดิบจาก
เกษตรกรแล้วร่วมกับสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์ เชียงใหม่ กรมปศุสัตว์ ผลิตผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย
แต่ประสบผลขาดทุน ทางสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ไม่สามารถจ่ายค่านมให้กับเกษตรกรได้ อ.ส.ค.
จึงได้ เข้าไปดำเนินการรับซื้อนํ้านมดิบแทนแล้วคงร่วมกับกรมปศุสัตว์ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ออก
จำหน่าย โดยสหกรณ์เพียง เป็นผู้รวบรวมนํ้านมดิบส่งให้ อ.ส.ค. เท่านั้น ผลิตภัณฑ์นมของ
โครงการ เชียงใหม่มีเฉพาะนมพาสเจอร์ไรส์ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตมีจำนวน 3 เครื่อง

อ.ส.ค. ได้เข้าไปช่วยส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนมในหมู่บ้านสหกรณ์ อำเภอสันกำแพง
จังหวัด เชียงใหม่ โดยร่วมกับสำนักงาน เร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.) และโดยที่เล็งเห็นว่าบริเวณ
จังหวัด เชียงใหม่ เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ ตลาดนมกว้างขวาง สภาพภูมิอากาศเหมาะที่จะเลี้ยง
โคนมได้ดีกว่าภาคอื่น อ.ส.ค. จึงได้มีแผนการขยายตลาดผลิตภัณฑ์นมและขยายการส่งเสริมการ
เลี้ยงโคนมให้มากขึ้น โดยคาดว่าอีก 5 ปีข้างหน้าจะให้เกษตรกรสามารถผลิตนมดิบได้เพิ่มขึ้นหนึ่ง
เท่าตัวของปัจจุบัน

ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ อ.ส.ค. ได้ร่วมกับสำนักงาน เร่งรัดพัฒนาชนบท เปิดโครงการ เลี้ยงโคนมอีกแห่งหนึ่งที่หมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยจัดให้มีเกษตรกรจำนวน 50 ราย เข้าประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมในพื้นที่ดังกล่าว และมีแผนที่จะขยายเพิ่มขึ้นโดยทั่วไปตามนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ซึ่งจากการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้นในเขตจังหวัดภาคใต้นี้คาดว่าอีก 5 ปีข้างหน้า จะสามารถให้เกษตรกรผลิตน้ำนมดิบได้ถึงวันละ 30 ตัน น้ำนมดิบที่เกษตรกรผลิตได้จากหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ได้ทำการขนส่งมาทำการแปรรูปที่โรงงานนม อ.ส.ค. มวกเหล็ก ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง

ดังนั้น อ.ส.ค. จึงได้มีโครงการจัดตั้งโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นมในแหล่งดังกล่าว ซึ่งเป็นโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นมส เตอร์ไลส์ระบบ ยู. เอช. ที. แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งในช่วงปลายปีงบประมาณ 2525 ได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานนมที่อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยเริ่มดำเนินการผลิตตั้งแต่เดือนมกราคม 2527 เป็นต้นมา ส่วนที่จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเป็นโครงการร่วมระหว่าง อ.ส.ค. และกรมปศุสัตว์ ยังคงผลิตผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์อยู่ตาม เดิม

ในการผลิตผลิตภัณฑ์นมบางส่วน อ.ส.ค. จะได้ใช้สำหรับแจกให้แก่เด็กยากจนในชนบท เพื่อผลในการพัฒนาสุขภาพและลดการขาดอาหารของแม่และเด็กในชนบท ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (ก.ร.ป.กลาง) โดย อ.ส.ค. จะคิดราคาต้นทุนสำหรับหน่วยราชการที่จะนำไปแจกตามโครงการในชนบทต่าง ๆ

ปัจจุบัน อ.ส.ค. มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ 160 ถนนมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ประกอบด้วยโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นม และฟาร์มสาธิตการเลี้ยงโคนมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีการคมนาคม น้ำ ไฟ สะดวก มีศูนย์จำหน่ายกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมในเขตกรุงเทพมหานครและบริเวณใกล้เคียง ตั้งอยู่ที่ 103 ถนนย่านลินค้ำพลโยธิน บางเขน กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นที่ดินของการรถไฟ เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ มีการคมนาคม น้ำ ไฟ สะดวก

โรงงานนมปราณบุรีได้จัดตั้งโรงงานในที่ดินของ เกษตรกรในบริเวณนั้น โดยได้รับการบริจาคที่ดินประมาณ 20 ไร่ ประกอบด้วยศูนย์รับนม โรงงานผลิตถัณฑ์นม และบ้านพักพนักงาน ดำเนินการผลิตนม ยู. เอช.ที. จากน้ํานมดิบที่รับซื้อจาก เกษตรกรในบริเวณจังหวัดราชบุรี จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โรงงานนมห้วยแก้ว จังหวัด เชียงใหม่ ผลิตนมพาสเจอร์ไรส์จากน้ํานมดิบที่รับซื้อจาก เกษตรกรในบริเวณหมู่บ้านสหกรณ์ อำเภอสันกำแพง เป็นส่วนใหญ่ เป็นโครงการร่วมระหว่าง อ.ส.ค. กับกรมปศุสัตว์ในการผลิต ส่วนในด้านการตลาด อ.ส.ค. เป็นผู้ดำเนินการ

สำหรับโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมของ อ.ส.ค. ที่เริ่มดำเนินการแล้ว มีดังนี้ คือ

- โครงการเร่งรัดขยายพันธุ์โคนมจันทิก เป็นโครงการเลี้ยงดูลูกโคนมเพื่อผลิตเป็นแม่โคนมให้แก่เกษตรกร ตั้งอยู่ที่ตำบลจันทิกและตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา โครงการนี้ได้ดำเนินงานติดต่อกันมาตั้งแต่ปี 2522 โดยได้จัดตั้งปัจจัยพื้นฐาน บางส่วนจากงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลในปี 2524 โครงการนี้ในระยะแรกจะ เป็นแหล่งสำคัญ ในการจัดหาโคให้เกษตรกรในเขตโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และในระยะต่อมาก็จะ เป็นแหล่งซื้อและขายโคให้เกษตรกรทั่วไปในเขต ส่งเสริมของ อ.ส.ค.

โครงการ เชียงใหม่ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี 2522 โดยขั้นแรกได้ส่งเสริมการเลี้ยง โคนม ส่วนใหญ่ที่อำเภอสันกำแพง จังหวัด เชียงใหม่ และส่งน้ํานมดิบเข้าทำการผลิตถัณฑ์นม ออกจำหน่ายแก่ประชาชนในเขตภาคเหนือ ซึ่งโรงงานตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยแก้ว อำเภอ เมือง จังหวัด เชียงใหม่

- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรด เป็นโครงการที่ตั้งขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์พื้นที่การปลูกสับปะรดโดยส่งเสริมให้เกษตรกร เลี้ยงโคนมแทน เพราะพื้นที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีการปลูกสับปะรดกันมากแต่ไม่สามารถจำหน่ายได้ ทำให้เกษตรกรประสบ กับการขาดทุน และอีกประการหนึ่งคือ การเลี้ยงโคนมในขณะนี้ เป็นอาชีพที่ทำรายได้สูงให้แก่

เกษตรกรและมั่นคงกว่า โครงการฯ นี้จึงเกิดขึ้นในปี 2524 โดยระยะแรกเริ่มดำเนินงาน ในเขตท้องที่ชลประทาน อำเภอเมือง อำเภอกุยบุรี อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และที่อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาการเกษตรแบบผสมผสาน ดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมชลประทาน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดยมี อ.ส.ค. เป็นเจ้าของโครงการและเป็นผู้จัดการโครงการ

- โครงการห้วยสัตว์ใหญ่ เป็นโครงการที่ อ.ส.ค. ร่วมกับสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.) ส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- โครงการส่งเสริมในเขตภาคใต้ คือ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรดและโครงการห้วยสัตว์ใหญ่ มีโครงการรองรับคือโครงการจัดตั้งโรงงานนมยู.เอช.ที. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับน้ำนมดิบที่จะผลิตได้จากโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทั้งสองแห่งดังกล่าว

การบริหารงาน

ตามมาตรา 12 ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ปี 2514¹ กำหนดไว้ว่า

ให้มีคณะกรรมการบริหารกิจการของ อ.ส.ค. คณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการ เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน

คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งคนใด เป็นรองประธานกรรมการก็ได้

¹ราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 88 ตอนที่ 98 ลงวันที่ 6 กันยายน 2514.

แต่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้แก้ไขใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริม
กิจการโคนมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 ความว่า

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 12 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ
ส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2514 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา 12 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการองค์การส่งเสริมกิจการ
โคนมแห่งประเทศไทย" ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น
ประธานกรรมการ อธิบดีกรมปศุสัตว์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวง
อุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานประมง ผู้แทนสำนักงานคณะ
กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้อำนวยการ เป็นกรรมการ และ
กรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคน

คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งคนใด เป็นรองประธานกรรมการก็ได้

คณะกรรมการ อ.ส.ค. ปัจจุบันประกอบด้วย

1. นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
2. นายชัยทรัพย์ ทรัพย์สาร รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
3. นายเชิญ บำรุงวงศ์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ
4. นายเฉลิมศักดิ์ นาคสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ กรรมการ
5. นายแพทย์ชนะ คำบุญรัตน์ เลขาธิการสำนักงานอาหารและยา ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข กรรมการ
6. นายทิม พรรณศิริ อธิบดีกรมปศุสัตว์ กรรมการ
7. นายสำเนา จุลกะรัตน์ รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ
8. นางผาสุขนิตย์ บิณฑะรุจิ ผู้แทนกระทรวงการคลัง กรรมการ
9. นายสมชาย กรสวนสมบัติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการ
10. ร.ท.หญิงพรรณฉวี ทิพย์สว่าง ผู้แทนสำนักงานประมง กรรมการ
11. นายเฉลิมชัย เล็กขม ผอ.องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ถ้ามีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นอีกในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะ เป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้ง เป็นกรรมการอีกก็ได้

เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในพระราชกฤษฎีกา จึงได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การ คณะกรรมการ และผู้อำนวยการไว้ดังต่อไปนี้ คือ

ก. อำนาจหน้าที่ขององค์การ

1. ถือกรรมสิทธิ์ครอบครองที่ดินและทรัพย์สินอื่น มีทรัพย์สินต่าง ๆ สร้าง ซ่อม ขยาย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จำนำ รับจำนำ จำนอง รับจำนอง จัดทำ จำนาย แลกเปลี่ยน โอน และรับโอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งที่ดิน ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือสิทธิต่าง ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร และรับทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้
2. ร่วมการทำงานหรือสมทบกับบุคคลอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อ.ส.ค. รวมทั้งการ เข้า เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบของทางหุ้นส่วน หรือถือหุ้นของบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใด ๆ
3. ให้ความร่วมมือและส่งเสริมกิจการของสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนม เกษตรกร กลุ่ม เกษตรกร และผู้เลี้ยงโคนมในทางวิชาการ การตลาดและอื่น ๆ
4. สร้างและดำเนินกิจการเกี่ยวกับโรงงานนม ผลิตภัณฑ์จากนม หรือ เนื้อ ท้องเย็น รดตู้เย็น หรือร้านค้าจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากนมนมและเนื้อ
5. รับ เป็นสาขา ตัวแทน ตัวแทนค้าต่างหรือนายหน้าในกิจการต่าง ๆ ของเอกชน หรือนิติบุคคลใดทั้งในและนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อ.ส.ค.
6. กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์สิน

ข. อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ อ.ส.ค. และให้มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย¹ คือ

1. ดำเนินกิจการตามความในมาตรา 7 คือ การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยอำนาจหน้าที่ดังที่กล่าวมาแล้ว
2. กำหนดข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการเงิน
3. กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน การเลื่อนเงินเดือน และค่าจ้าง ระเบียบวินัย และการลงโทษพนักงานและลูกจ้าง
4. กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจำนวนอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือนค่าจ้าง และเงินอื่นของพนักงานและลูกจ้าง
5. กำหนดอัตราเงินเดือนของผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
6. กำหนดอัตราดอกเบี้ย ค่าภาระ ค่าบริการ และค่าดำเนินการต่าง ๆ
7. กำหนดอัตราและดอกเบี้ย เงินสะสมของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้าง และระเบียบการจ่ายเงินสะสม
8. กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์หรือการสงเคราะห์อื่นเพื่อสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานของ อ.ส.ค. และครอบครัว โดยการรับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
9. แต่งตั้งอนุกรรมการ เพื่อให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และกำหนดค่าตอบแทนอนุกรรมการ

ข้อบังคับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการเงินที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น ถ้ามีข้อความใดจำกัดอำนาจผู้อำนวยการในการทำนิติกรรมไว้ประการใด ให้รัฐมนตรีประกาศข้อความเช่นนั้นในราชกิจจานุเบกษา

¹ มาตรา 17 ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

ต่อมาอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ได้แก้ไขใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 ความว่า

"มาตรา 5 ให้ยกเลิก (7) ของมาตรา 17 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2514"

ค. อำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการ

1. บรรจุ แดงตั้ง ถอดถอน เลื่อนเงินเดือนและค่าจ้าง ตลอดจนลงโทษทางวินัยแก่พนักงานและลูกจ้าง ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดไว้ แต่ถ้าเป็นพนักงานตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้าแผนกหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

2. วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจการของ อ.ส.ค. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนดไว้

3. ผู้อำนวยการ เป็นผู้บริหารกิจการของ อ.ส.ค. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบในการจัดการและการดำเนินการของ อ.ส.ค.

ผู้อำนวยการ อ.ส.ค. อยู่ในตำแหน่งได้โดยไม่มีกำหนดเวลา เว้นแต่ในกรณีที่มาพร้อมต่อหน้าที่ คณะกรรมการบริหารจะให้ออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีได้

การจัดระเบียบบริหารงาน

เริ่มแรก เมื่อมีการจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดระเบียบบริหารงานขององค์การ¹ โดยแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย คือ

---

¹ ข้อบังคับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารงาน ปี 2515.

1. ฝ่ายธุรกิจ แบ่งงานออกเป็นดังนี้

- แผนกสารบรรณ
- แผนกบัญชีและการเงิน
- แผนกพัสดุ
- แผนกบริหารงานบุคคล
- แผนกตลาดและการจำหน่าย
- แผนกยานพาหนะและขนส่ง

2. ฝ่ายแผนงานและวิชาการ แบ่งงานออกเป็นดังนี้

- แผนกสถิติและแผนงาน
- แผนกศูนย์ฝึกอบรม
- แผนกส่งเสริมและเผยแพร่

3. ฝ่ายงานฟาร์ม แบ่งงานออกเป็นดังนี้

- แผนกธุรการและสถิติ
- แผนกพืชอาหารสัตว์และทุ่งหญ้า
- แผนกโคนม
- แผนกโคทั่วไป
- แผนกสัตว์แพทย์

4. ฝ่ายโรงงาน แบ่งงานออกเป็นดังนี้

- แผนกธุรการและสถิติ
- แผนกรับและตรวจน้ำนม
- แผนกโรงงานนมและผลิตภัณฑ์นม
- แผนกควบคุมคุณภาพ
- แผนกโรงงาน เนื้อและผลิตภัณฑ์จากสัตว์

5. ฝ่ายช่าง แบ่งงานออกเป็นดังนี้

- แผนกช่างและโรงงานซ่อม
- แผนกบำรุงรักษา

จากการจัดองค์การแบบนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จนกระทั่งปัจจุบัน เนื่องจากกิจการเสี่ยงโคมก่าลังได้รับการสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งรัดการผลิตน้ำมันภายในประเทศ จึงได้มีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและขยายส่วนงาน โดยได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารงานใหม่ ในปี 2522 ได้ยึดถือหลักในการพิจารณาแก้ไข 3 ประการคือ

1. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมการปฏิบัติงานโดยใกล้ชิด

2. เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และสะดวกเรียบร้อยในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อให้เกิดการประหยัด

การจัดองค์การของ อ.ส.ค. ในปัจจุบัน ประกอบด้วยฝ่าย 7 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายเลขานุการ ประกอบด้วย

- ก. งานสถิติและแผนงาน
- ข. งานสารบรรณ
- ค. งานการเจ้าหน้าที่

2. ฝ่ายบัญชีและการเงิน ประกอบด้วย

- ก. งานบัญชีและงบประมาณ
- ข. งานการเงิน
- ค. งานบัญชีต้นทุน
- ง. งานพัสดุ

3. ฝ่ายจำหน่าย ประกอบด้วย

- ก. งานจำหน่ายศูนย์มวก เหล็ก
- ข. งานจำหน่ายศูนย์กรุงเทพมหานคร

4. ฝ่ายช่าง ประกอบด้วย
  - ก. งานช่างกล
  - ข. งานอาคารสถานที่
  - ค. งานยานพาหนะ
5. ฝ่ายโรงงาน ประกอบด้วย
  - ก. งานรับน้ำนมดิบ
  - ข. งานผลิตภัณฑ์นม
  - ค. งานช่างโรงงาน
6. ฝ่ายงานฟาร์ม ประกอบด้วย
  - ก. งานพืชอาหารสัตว์และทุ่งหญ้า
  - ข. งานโคนม
  - ค. งานโคทั่วไป
  - ง. งานผลิตภัณฑ์เนื้อ
7. ฝ่ายส่งเสริมและบริการ ประกอบด้วย
  - ก. งานฝึกอบรม
  - ข. งานส่งเสริมและเผยแพร่
  - ค. งานควบคุมคุณภาพ
  - ง. งานสัตวแพทย์
  - จ. งานผสมเทียม

ฝ่ายเลขานุการ มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่

ควบคุมดูแลดังต่อไปนี้

1. งานสถิติและแผนงาน มีหน้าที่ เกี่ยวกับการ เก็บรักษา รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ จัดทำโครงการและแผนงานดำเนินงาน ติดตามและรวบรวมผลงาน ทำการวิเคราะห์ วิจัยและ ประเมินผล โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

2. งานสารบรรณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณและงานธุรการทั่วไป ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

3. งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การบรรจุแต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าจ้าง ระเบียบวินัย การลงโทษพนักงานและลูกจ้าง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับ จัดทำทะเบียนประวัติพนักงาน ลูกจ้าง จัดดำเนินการในด้านสวัสดิการของพนักงาน ลูกจ้างและครอบครัว และจัดให้มีการรักษาพยาบาลขั้นต้นแก่พนักงานลูกจ้าง ตลอดจนครอบครัวด้วย โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ฝ่ายบัญชีและการเงิน มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงาน ดังต่อไปนี้

1. งานบัญชีและงบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบัญชี จัดทำรายงานแสดงฐานะการเงินประจำเดือน จัดทำรายงานแสดงฐานะการเงินประจำปี งบดุล งบทำการ จัดทำงบประมาณประจำปี โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

2. งานการเงิน มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารก่อนจ่ายเงิน การรับ การจ่าย การรักษาเงิน โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

3. งานบัญชีต้นทุน มีหน้าที่ลงบัญชีต้นทุน คิดคำนวณต้นทุนของสิ่งของให้เป็นไปโดยถูกต้อง มีรายการแสดงประกอบอย่างชัดเจน วิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน ตลอดจนจัดหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อที่จะลดต้นทุนการผลิต โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

4. งานพัสดุ มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อ ควบคุมดูแลรักษาและจ่ายพัสดุครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของ อ.ส.ค. ไม่รวมถึงโค โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ฝ่ายจำหน่าย มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานธุรการของฝ่ายจำหน่าย ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของงานหนึ่งงานใดโดยเฉพาะ และควบคุมดูแลงานดังต่อไปนี้

1. งานจำหน่ายศูนย์รวมเหล็ก มีหน้าที่จัดหาตลาด จัดตั้งและควบคุมตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมของ อ.ส.ค. ติดตามทวงถาม จัดทำบัญชี และเก็บเงินส่งให้งานบัญชี และงบบประมาณ งานการเงิน งานบัญชีต้นทุน หรือนำฝากธนาคารแล้วแต่กรณี และติดต่อประสานงานกับงานบัญชีและงบบประมาณ งานการเงิน งานบัญชีต้นทุน ในฝ่ายบัญชีและการเงิน ในท้องที่ทุกจังหวัดนอกจากที่ระบุไว้ใน (2) โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

2. งานจำหน่ายศูนย์กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดหาตลาด จัดตั้งและควบคุมตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของ อ.ส.ค. ติดตามทวงถาม จัดทำบัญชีและเก็บเงินนำฝากธนาคาร โดยประสานงานกับงานบัญชีและงบบประมาณงานการเงิน งานบัญชีต้นทุนในฝ่ายบัญชีและการเงิน ในท้องที่กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี โดยมีหัวหน้า เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ

ฝ่ายช่าง มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานธุรการของฝ่ายช่าง ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของงานหนึ่งงานใดโดยเฉพาะ และควบคุมดูแลงานดังต่อไปนี้

1. งานช่างกล มีหน้าที่ติดตั้ง ซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องไฟฟ้า และระบบประปา โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา รับผิดชอบ

2. งานอาคารสถานที่ มีหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง ซ่อมแซมอาคาร ตรวจสอบสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร รักษาความสะอาดสถานที่ ถนนหนทาง ตัดหญ้า รอบบริเวณ ตกแต่งต้นไม้ ไม้ประดับ และใน เรื่องไฟฟ้า น้ำ โทรศัพท์ที่มีอยู่ทั้งหมด โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

3. งานยานพาหนะ มีหน้าที่ควบคุมประวัติเกี่ยวกับยานพาหนะ และการใช้งานของยานพาหนะ ควบคุมดูแลรักษายานพาหนะ และทำการขนส่งผลิตภัณฑ์ของ อ.ส.ค. ทำการรับและขนส่งสิ่งของที่เกี่ยวกับงานของ อ.ส.ค. โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา รับผิดชอบ

ฝ่ายโรงงาน มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานธุรการของฝ่ายโรงงาน ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของงานหนึ่งงานใดโดยเฉพาะ และควบคุมดูแลงานดังต่อไปนี้

1. งานรับน้ำนมดิบ มีหน้าที่ตรวจสอบและรับซื้อน้ำนม เข้าโรงงาน ทำบัญชีจัดเก็บรวบรวมสถิติและปริมาณน้ำนม โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
2. งานผลิตภัณฑ์นม มีหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ นมสเตอริไลส์ ผลิตภัณฑ์สเตอริไลส์ และผลิตภัณฑ์นมอย่างอื่นได้บรรจุในภาชนะส่งฝ่ายจำหน่าย จัดทำบัญชีรับน้ำนมและบัญชีจ่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
3. งานช่างโรงงาน มีหน้าที่ดูแลรักษา ซ่อมแซม เพื่อให้เครื่องมือ เครื่องใช้ของโรงงานทำงานได้โดยตลอด โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ฝ่ายงานฟาร์ม มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานของฝ่ายงานฟาร์ม ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของงานหนึ่งงานใดโดยเฉพาะ และควบคุมดูแลงานดังต่อไปนี้

1. งานพืชอาหารสัตว์และทุ่งหญ้า มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าทดลองพืชอาหารสัตว์ปลูก ขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์และทุ่งหญ้า ควบคุมดูแล บำรุงรักษาทุ่งหญ้าให้มีปริมาณเพียงพอแก่การเลี้ยงโค จัดทำและเก็บรักษาอาหารสัตว์และควบคุมดูแลบำรุงรักษา เครื่องมือทุนแรงให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีอยู่เสมอ โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
2. งานโคนม มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลี้ยงโคที่ให้นม ทำการรีดนม รวมนม น้ำนม เพื่อส่งให้แก่โรงงานนม ตลอดจนดูแลรักษาความสะอาดของโคและคอกโค โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
3. งานโคทั่วไป มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกโค โคที่ยังไม่ให้นม โคนี้อดูแลรักษาความสะอาดโคและคอกโค โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ
4. งานผลิตภัณฑ์เนื้อ มีหน้าที่ควบคุมโรงงานฆ่าสัตว์ และมีหน้าที่เกี่ยวกับการฆ่าสัตว์ชำแหละ จัดทำผลิตภัณฑ์จากสัตว์ บรรจุหีบห่อ เก็บรักษาจัดผลิตภัณฑ์ส่งฝ่ายจำหน่าย จัดทำบัญชีการจัดซื้อ บัญชีผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

ฝ่ายส่งเสริมและบริการ มีหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานธุรการของฝ่ายส่งเสริมและบริการ ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ของงานหนึ่งงานใดโดยเฉพาะ และควบคุมดูแลงาน ดังต่อไปนี้

1. งานฝึกอบรม มีหน้าที่จัดทำหลักสูตรการศึกษา การฝึกอบรม จัดให้มีการศึกษา การฝึกอบรมแก่พนักงานและบุคคลที่สนใจ ให้มีความชำนาญงานในด้านต่าง ๆ ของกิจการโคนม โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

2. งานส่งเสริมและเผยแพร่ มีหน้าที่จัดการแสดงนิทรรศการ ส่งเสริมเผยแพร่ผลิตภัณฑ์และให้ความรู้ความเข้าใจในกิจการ ตลอดจนทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนสนใจการเลี้ยงโคนมและนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์ของ อ.ส.ค. การควบคุมศูนย์รับนมดิบและบริการติดตามผลงานการส่งเสริม โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

3. งานควบคุมคุณภาพ มีหน้าที่เกี่ยวกับตรวจและควบคุมคุณภาพของน้ำนม และผลิตภัณฑ์จากนม เพื่อให้ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

4. งานสัตวแพทย์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ รักษาพยาบาลสัตว์ ตรวจซากสัตว์ของโรงงานฆ่าสัตว์ ตลอดจนดูแลสุขภาพสัตว์ของ อ.ส.ค. และของเกษตรกรผู้ส่งน้ำนมดิบจำหน่ายให้แก่ อ.ส.ค. โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

5. งานผสมเทียม มีหน้าที่ทำการผสมเทียม วางแผนและควบคุมการผสมเทียม ตลอดจนการผลิตและจัดหาน้ำเชื้อ การดูแลพ่อพันธุ์โค เพื่อใช้รีดน้ำเชื้อแก่โคของ อ.ส.ค. และโคของ เกษตรกรผู้ส่งน้ำนมดิบจำหน่ายให้แก่ อ.ส.ค. โดยมีหัวหน้างาน เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ

หน่วยตรวจสอบภายใน มีผู้ตรวจสอบในระดับหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารับผิดชอบ ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ และมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีการเงิน บัญชีวัสดุครุภัณฑ์ บัญชีการผลิตการจำหน่าย และการอื่น ๆ

โรงงานและเครื่องจักร

ตัวโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นม เป็นคอนกรีตเสริมเหล็กและวัสดุกันร้อน (อลูมิเนียมพอยล์) ประกอบด้วย ห้องตรวจคุณภาพ ห้องเตรียมผลิตภัณฑ์ ห้องเครื่องจักรผลิตผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ ห้องทำความเย็น เก็บผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ ห้องบ่อน้ำเย็น ห้องเครื่องจักรผลิตผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ และห้องบรรจุ ห้องเก็บผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์

เครื่องจักรผลฝ่ายโรงงาน อ.ส.ค. มวกเหล็กอาจจะแยกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ

ดังนี้คือ

ด้านการกำลัง

1. ไฟฟ้า ปัจจุบัน อ.ส.ค. ซึ่งกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยมี สถานีไฟฟ้าย่อยอยู่ที่ตำบลทับกวาง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งห่างจากอำเภอมวกเหล็ก ประมาณ 22 กิโลเมตร ถ้าหากสถานีย่อยของทับกวางเกิดขัดข้อง สถานีไฟฟ้าย่อยที่ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ก็จะส่งกระแสไฟฟ้ามายังโรงงานผลิตของ อ.ส.ค. แทน ซึ่งมีระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร โดยที่ทางโรงงานผลิตของ อ.ส.ค. จะมีหม้อแปลงขนาด 400 K.V.A. 2 ตัว แต่ถ้าหากสถานีไฟฟ้าย่อยทั้งสองแห่งขัดข้อง โรงงานผลิต อ.ส.ค. จะมีระบบ Stand-by เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้สำรองยามฉุกเฉิน โดยจะมี Generator set ขนาด 200 K.V.A. 2 ตัว และขนาด 400 K.V.A. 1 ตัว

2. ประปา น้ำที่ใช้ภายในโรงงานได้มาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ บ่อน้ำพุ อยู่ต้นลำธารน้ำตกมวกเหล็ก โดยสร้างโรงสูบน้ำคร่อมไว้ ซึ่งจะมีเครื่องสูบน้ำที่ไซมอเดอร์ 2 ชุด และเครื่องยนต์อีก 1 ชุด เมื่อสูบน้ำมาจากแหล่งน้ำแล้ว จะผ่านไปตามท่อ เพื่อเข้าเครื่องกรองทราย (Sand filter) แล้วแยกน้ำออกเป็น 3 ระบบ คือ

ก. น้ำใช้ทั่วไป จ่ายใช้ภายในโรงงานเพื่อใช้ทำความสะอาดทั่ว ๆ ไป และจ่ายไปยังบ้านพักพนักงาน

ข. น้ำสำหรับใช้ในการผลิต จะต้องผ่านขบวนการบำบัดน้ำ ดังต่อไปนี้

- ระบบ Cold Line Softening เพื่อให้หินปูนแยกตัวและตก

ตะกอน

- ผ่านเครื่องกรองทราย (Sand filter) อีกครั้งหนึ่ง

- ผ่าน Water Softener เพื่อลดหินปูนอีกครั้งหนึ่ง

- Hydro-treater เพื่อขจัดหินปูน แคลเซียมที่อยู่ในน้ำ เป็นระบบ

Electronic

ค. น้ำที่ใช้ในระบบหล่อเย็นของ เครื่องทำความเย็น เป็นน้ำที่ผ่านจาก Water Softener แล้วเติมสารเคมี คือ Sodium Triphosphate ช่วย

3. ไอน้ำ มีเครื่องกำเนิดไอน้ำ 3 เครื่อง ขนาดพื้นที่ให้ความร้อน (Heating Surface) 15 ตารางเมตร 2 ตัว และ 30 ตารางเมตร 1 ตัว

4. เครื่องทำความเย็น ประกอบด้วย เครื่องอัดน้ำยา (Compressor) ชุดระบายความร้อน (Condensing Unit) ถังพักน้ำยา (Receiver) ชุดทำความเย็น (Evaporator) ตู้ควบคุม (Control Switch Board)

ด้านการผลิต

1. อุปกรณ์สำหรับการแปรรูปน้ำนม¹ แบ่งออกเป็น

1.1 อุปกรณ์หลัก

-- Heat Exchangers เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการทำนมให้ร้อนขึ้น หรือ เย็นลง โดยการถ่าย เทความร้อนระหว่างน้ำกับนม ซึ่งน้ำกับนมจะไม่ผสมกันหรือสัมผัสกัน โดยตรง แต่จะไหลสวนทางกันโดยมีแผงสแตน เลส เป็นตัวกลางในการถ่าย เทความร้อน

- Separator เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับแยกสิ่งสกปรกต่าง ๆ ที่ปะปน มากับน้ำนมและใช้สำหรับแยกครีมออกจากน้ำนม เพื่อลดไขมันส่วน เกินในน้ำนมให้อยู่ในปริมาณที่ จำกััดตามมาตรฐาน

¹ เอกสารประกอบการบรรยาย เกี่ยวกับโรงงานและการแปรรูปน้ำนม. (ฝ่ายโรงงาน องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, กุมภาพันธ์ 2524).

- Homogenizer เป็นอุปกรณ์สำหรับทำให้ไขมันในน้ำมันแตกตัว เล็กลง นมที่ผ่านเครื่อง Homogenized แล้ว จะเก็บได้นานโดยไขมันไม่แยกตัวหรือลอยน้ำ

ไขมันในน้ำมัน เมื่อผ่าน เครื่องไฮโมจิไนซ์แล้ว จะเล็กลงกว่าเดิมประมาณ 10 เท่า และจำนวน เม็ดไขมันจะเพิ่มมากขึ้นประมาณ 10,000 เท่า

1.2 อุปกรณ์ประกอบ

- แท็งค์รับนม (Storage Tanks)
- แท็งค์เก็บผลิตภัณฑ์นม (Processing Tanks)
- ท่อสแตนเลสและอุปกรณ์การต่อ (Piping and Fittings)
- อุปกรณ์ส่งนม เข้าสู่ขบวนการผลิต
- อุปกรณ์ควบคุมวาล์ว และการไหลของน้ำและนม
- อุปกรณ์ส่งน้ำ
- อุปกรณ์ทำความร้อน
- อุปกรณ์ทำความเย็น
- เครื่องอัดลม (Compressors)
- แผงควบคุมระบบไฟฟ้าและอุปกรณ์ (Electrical Installation)

หมายเหตุ แท็งค์รับนมและแท็งค์เก็บผลิตภัณฑ์นม ทำด้วยสแตนเลสหนา 2 ชั้น ระหว่างชั้นของสแตนเลสมีฉนวนป้องกันการถ่ายเทความร้อน ขนาดของแท็งค์ต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ขนาดจุ 100 ลิตร ถึง 10,000 ลิตร

2. เครื่องจักรบรรจุผลิตภัณฑ์นม

2.1 เครื่องบรรจุผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ บรรจุขนาด 225 ซี.ซี.

ทั้งหมดจำนวน 7 เครื่อง เป็นเครื่องที่สามารถปรับปริมาณบรรจุจาก 225 ซี.ซี. เป็น 1,000 ซี.ซี. 3 เครื่อง อีก 4 เครื่อง ปรับปริมาณไม่ได้

2.2 เครื่องบรรจุผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม ขนาด 250

ซี.ซี. จำนวน 4 เครื่อง

ด้านการฆ่าสัตว์

อ.ส.ค.มีโรงงานฆ่าสัตว์แยกออกมาต่างหาก โดยมีเครื่องจักร เครื่องมือ สำหรับฆ่าโคโดยเฉพาะ พร้อมทั้งมีเครื่องมือสำหรับชำแหละสัตว์ที่ฆ่าแล้วออกเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ฝ่ายจำหน่ายจำหน่ายแก่ผู้บริโภคโดยทั่วไป

ด้านการซ่อมบำรุง

อ.ส.ค. มีโรงซ่อมเพื่อซ่อมแซมส่วนต่าง ๆ โดยแยกออกเป็น โรงซ่อม เครื่องจักร และอุปกรณ์การผลิต โดยมีงานช่างโรงงานดูแลรับผิดชอบ และโรงซ่อมยานพาหนะและอาคารสิ่งก่อสร้างภายใน อ.ส.ค. ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของฝ่ายช่าง

เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต จะมีการซ่อมบำรุงทุกอาทิตย์ โดยจะทำการตรวจสอบสภาพและดูแลบำรุงรักษา ตามโปรแกรมที่วางไว้

ส่วนโรงซ่อมแซมยานพาหนะและอาคารสิ่งก่อสร้าง จะทำการซ่อมแซมยานพาหนะต่าง ๆ เป็นต้นว่า รถยนต์นั่ง รถยนต์บรรทุก สำหรับการซ่อมแซมอาคารสิ่งก่อสร้าง จะทำการซ่อมแซมตามที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ทำเรื่องขอมา โรงงานซ่อมนี้มีเครื่องจักรกลต่าง ๆ เช่น เครื่องกลึง เครื่องประสานด้วยแก๊สและไฟฟ้า เป็นต้น

รวมมูลค่าเครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ ในระยะเริ่มแรกสร้างโรงงานประมาณ 22 ล้านบาท

ยอดอัตรากำล้าง¹

ข้อมูล เกี่ยวกับอัตรากำล้างของ อ.ส.ค. มีดังต่อไปนี้

1. อัตรากำล้างที่ได้รับอนุมัติไว้ มีดังนี้ คือ

1.1 พนักงาน	352	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	53.92	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
1.2 ลูกจ้างประจำ	335	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	46.08	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
	รวมทั้งสิ้น	727	อัตรา	100.00 %

2. อัตรากำล้างแบ่งตามส่วนของงาน

2.1 ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ	3	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.41	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.2 ฝ่ายเลขานุการ	27	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	3.71	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.3 ฝ่ายบัญชีและการเงิน	47	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	6.46	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.4 ฝ่ายจำหน่าย	64	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	8.80	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.5 ฝ่ายช่าง	51	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	7.02	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.6 ฝ่ายโรงงาน	71	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	9.77	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
2.7 ฝ่ายงานฟาร์ม	237	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	32.60	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น

¹ บัญชีกำหนดตำแหน่งและอัตรากำล้างพนักงานและลูกจ้างประจำ อ.ส.ค. ท้ายข้อ
บังคับของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือน
และการจ่ายเงินเดือนพนักงาน และข้อบังคับว่าด้วยลูกจ้าง พ.ศ. 2522.

2.8 ฝ่ายส่งเสริมและบริการ	79	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	10.87
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.9 หน่วยตรวจสอบภายใน	2	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.24
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.10 อัตรากำล้าง พิเศษ	19	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	2.61
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.11 โครงการจันทิก	94	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	12.97
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.12 โครงการเชียงใหม่	12	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	1.65
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.13 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรด			
	7	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.96
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.14 โครงการทิวาสัตว์ใหญ่	1	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.14
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
2.15 โครงการจัดตั้งโรงงานนม ยู. เอช.ที. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์			
	13	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	1.79
		ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
	รวมทั้งสิ้น	727 อัตรา	100.00%

3. อัตรากำล้างที่ได้รับการบรรจุแล้วในปัจจุบัน คือ

3.1 พนักงาน	338	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	46.49	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
3.2 ลูกจ้างประจำ 290		อัตรา คิด เป็นร้อยละ	33.89	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น
รวมทั้งสิ้น	628	อัตรา	86.38	%

4. อัตรากำล้างที่ได้รับการบรรจุแบ่งตามส่วนงาน

4.1	ผู้อำนวยกาและรองผู้อำนวยกา	3	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.41
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.2	ฝ่ายเลขานุการ	27	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	3.71
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.3	ฝ่ายบัญชีและการเงิน	44	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	6.05
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.4	ฝ่ายจำหน่าย	46	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	6.33
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.5	ฝ่ายช่าง	47	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	6.46
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.6	ฝ่ายโรงงาน	69	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	9.49
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.7	ฝ่ายงานฟาร์ม	226	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	31.09
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.8	ฝ่ายส่งเสริมและบริการ	73	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	10.04
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.9	หน่วยตรวจสอบภายใน	2	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.28
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.10	อัตราพิเศษ	8	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	1.10
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.11	โครงการจันทิก	63	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	8.66
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.12	โครงการเชียงใหม่	12	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	1.65
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.13	โครงการเลี้ยงโคนมา	6	อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.82
			ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	

4.14 โครงการห้วยสัตว์ใหญ่	1 อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.14
	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
4.15 โครงการจัดตั้งโรงงานนม	2 อัตรา คิด เป็นร้อยละ	0.28
	ของอัตรากำล้างทั้งสิ้น	
รวมทั้งสิ้น	<u>628</u> อัตรา	<u>86.38%</u>

การดำเนินงานของ อ.ส.ค.

การดำเนินงานของ อ.ส.ค. ในปัจจุบัน จะขอกล่าว เฉพาะ เรื่องสำคัญ ๆ คือ

1. การจัดหาวัตถุดิบ
2. การผลิต
3. การหารายได้
4. การตลาด
5. โครงการต่าง ๆ

1. การจัดหาวัตถุดิบ

1.1 ประเภทวัตถุดิบ วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่สำคัญ ๆ จำแนกออก เป็น

1.1.1 น้ำนมดิบ หมายถึง น้ำนมบริสุทธิ์ที่รีดจากแม่โคภายหลังคลอดลูกแล้ว
อย่างน้อย 3 วัน โดยไม่แยกออกหรือปลอมปนสารอื่นใด

1.1.2 วัสดุบรรจุและหีบห่อ คือ ฟิล์มบรรจุนมพาสเจอร์ไรส์ กระดาษบรรจุ
นมสเตอริไลส์ กล่องบรรจุ และอื่น ๆ

1.1.3 วัสดุปรุงรส เช่น น้ำตาล ผงโกโก้ เป็นต้น

1.1.4 วัสดุอื่น ๆ

1.2 แหล่งวัตถุดิบ

อ.ส.ค. จะรับซื้อน้ำมันดิบจากสมาชิก ซึ่งหมายถึงผู้ที่ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม และ อ.ส.ค. รับขึ้นทะเบียนสมาชิกแล้ว โดยลงนามในหนังสือสัญญาตามแบบฟอร์มที่ อ.ส.ค. กำหนด พร้อมทั้งจะมีการเพิ่มหรือลดราคาซื้อน้ำมันดิบจากราคามาตรฐาน โดยถือเกณฑ์ ดังนี้¹

- การตรวจสอบสถานที่ (FARM INSPECTION) จะให้คะแนนตามสภาพของสถานที่ และให้ราคาบวกเพิ่มขึ้นตามคะแนน ซึ่งจะเพิ่มราคาซื้อน้ำมันดิบจากราคามาตรฐาน (ราคา 6.00 บาทต่อกิโลกรัม) โดยถือหลักเกณฑ์จากการตรวจสอบสถานที่ (FARM INSPECTION) ดังนี้

สภาพ	คะแนน	ราคา (ส.ค./ก.ก.)
ดีมาก	5	+ 15
ดี	4	+ 12
ปานกลาง	3	+ 9
พอใช้	2	+ 6
เลว	1	+ 3
เลวมาก	0	0

สมาชิกจะยินยอมให้ตรวจสอบสถานที่หรือไม่ก็ได้ ถ้าหากไม่ให้ตรวจก็จะไม่ได้รับคะแนน และเงินค่านมที่เพิ่มจากหมวดนี้

- การตรวจคุณภาพทางเคมี (CHEMICAL QUALITY) คือ การตรวจไขมันเพิ่มหรือลดจากไขมันมาตรฐาน ซึ่งจะให้ราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลง 2 สตางค์ ต่อกิโลกรัม ต่อร้อยละ 0.1 ของไขมัน คือ ถ้าไขมันในน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 0.1 ราคาน้ำมันดิบจะเพิ่มขึ้นอีก 2 สตางค์ต่อกิโลกรัม หรือลดลงในทางตรงกันข้าม

¹ระเบียบองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการให้ราคาน้ำมันดิบ

- การตรวจคุณภาพทางสุขศาสตร์ (HYGIENIC QUALITY) ซึ่งจะดูจำนวน ชั่วโมงการเปลี่ยนสีของน้ำนมดิบ โดยการตรวจด้วยน้ำยา เมธิลินบลู หรือน้ำยาริซาซูลีน แล้วให้เกรด ซึ่งจะบวกราคาเพิ่มให้ตาม เกรดที่ได้ ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

จำนวนชั่วโมงก่อน เปลี่ยนสี	เกรด	ราคา (ส.ค./ก.ก.)
มากกว่า 6 ชม.	1	+ 15
มากกว่า 4-6 ชม.	2	+ 10
มากกว่า 3-4 ชม.	3	+ 5
น้อยกว่า 3 ชม.	4	- 15

การตรวจคุณภาพทางเคมีและทางสุขศาสตร์ จะกระทำโดยสุ่มตัวอย่าง เดือนละ 3 ครั้ง (ทุก 10 วันต่อครั้ง) และให้ราคาค่ามงวดที่ตรวจ ส่วนการตรวจสถานที่จะกระทำ อย่างน้อย เดือนละครั้ง

นอกจากนี้ อ.ส.ค. จะทำการปรับหรือตัดราคาน้ำนมดิบของสมาชิกในกรณีที

- สมาชิกส่งน้ำนมดิบถึงโรงงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด คือ เวลาเช้า ตั้งแต่ 7.00 น. ถึง 08.00 น. และเวลาเย็นตั้งแต่ 17.30 น. ถึง 18.30 น. ถ้าช้ากว่ากำหนดน้อยกว่า ครึ่งชั่วโมง จะถูกปรับ 25 สตางค์ต่อกิโลกรัม ตั้งแต่ครึ่งถึง 1 ชั่วโมง จะถูกปรับ 1 บาทต่อ กิโลกรัม หรือเกินกว่า 1 ชั่วโมงไปจะถูกปรับ 1 บาท หรือไม่รับซื้อก็ได้

- ถ้าตรวจพบจำนวนเซลล์ (CELL COUNT) เกินกว่า 4,000,000 เซลล์/มล. จะถูกตัดราคา 20 สตางค์ต่อกิโลกรัมในเดือนที่ตรวจพบ

- ถ้ามีการเติมน้ำหรือสารอื่นใดเพื่อเพิ่มปริมาณ จะถูกปรับ เป็นจำนวน เงิน เท่ากับ 30 เท่าของจำนวนค่าน้ำนมดิบของสมาชิกนั้นในวันที่ตรวจพบ

- ถ้ามีการ เติมน้ำ เคมีหรือยาปฏิชีวนะอื่นใด เพื่อรักษาคุณภาพน้ำนม จะถูกปรับ เป็น จำนวน เงิน เท่ากับ 15 เท่าของจำนวนค่าน้ำนมดิบของสมาชิกในวันที่ตรวจพบ

ปัจจุบัน อ.ส.ค. มีศูนย์รับน้ำนมดิบตามแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ศูนย์มวกเหล็ก ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
2. ศูนย์ปากช่อง ตำบลบางแก อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

3. ศูนย์พัฒนานิคม ตำบลพัฒนานิคม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
4. ศูนย์ชัยกระดาน ตำบลคำพราน อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี
5. ศูนย์วิหารแดง ตำบลหนองสรวง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
6. ศูนย์พระพุทธรบาท ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
7. ศูนย์หนองม่วง ตำบลหนองม่วง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
8. ศูนย์ลำน้ำรายณ์ สหกรณ์โคนมชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
9. ศูนย์ห้วยสัตว์ใหญ่ ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
10. ศูนย์ชะอำ บ้านพักด่านกักสัตว์ชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
11. ศูนย์เนินดินแดง นิคมสร้างตนเองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
12. ศูนย์ปรางบุรี ตำบลทาน้อย อำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แต่ละศูนย์จะรับน้ำนมดิบจาก เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมใน เขตอำเภอที่ตั้งและบริเวณใกล้เคียง (ห่างจากศูนย์ประมาณ 30-150 กม.) โดยที่เกษตรกรแต่ละรายจะนำน้ำนมดิบมาส่งถึงศูนย์รับน้ำนมดิบเอง ซึ่งแต่ละศูนย์จะมี Cooling Tank สำหรับเก็บน้ำนมดิบแล้วนำส่งยังโรงงานนมรวมกเหล็กวันละ 2 เวลา คือ เช้าและเย็น บางศูนย์อาจจะนำส่งเพียงวันละครั้งเดียว ถ้าน้ำนมดิบที่รับแต่ละช่วงเวลามีน้อย การนำส่งจากศูนย์รับนมถึงโรงงานนั้นจะนำส่งโดยรถของงานยานพาหนะ ฝ่ายช่าง ซึ่งจัดไปรับตามศูนย์ต่าง ๆ ทุกวัน

สำหรับน้ำนมดิบที่รับจากศูนย์ห้วยสัตว์ใหญ่ ศูนย์ชะอำ ศูนย์เนินดินแดง และศูนย์ปรางบุรีนั้น จะนำส่งขายให้แก่โรงงานเอกชนบางแห่ง เนื่องจากถ้าจะต้องนำไปยังโรงงานนมรวมกเหล็กนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง และบางครั้งถ้าหากยานพาหนะเกิดขัดข้องระหว่างทางก็จะทำให้น้ำนมดิบที่อยู่ในระหว่างการขนส่งนั้นเสีย จึงไม่คุ้มที่จะนำส่งให้โรงงานที่รวมกเหล็ก ปัจจุบันน้ำนมดิบจากศูนย์ทั้งสาม นำเข้าผลิตเป็นผลิตภัณฑ์นมที่โรงงานปรางบุรี ซึ่งเพิ่งเริ่มดำเนินการผลิตเมื่อปี พ.ศ. 2527

ส่วนวัตถุดิบประเภทอื่น คือ วัสดุบรรจุและหีบห่อ และวัสดุปรุงรสและสีนั้น ได้มีการจัดหา (จัดซื้อ) ตามข้อบังคับ อ.ส.ค. ว่าด้วยการจัดซื้อและจ้าง ขาย พ.ศ. 2515 ซึ่ง

เป็นการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกับการจัดหาของส่วนราชการ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว การจัดซื้อวัสดุ
บรรจุและหีบห่อจะกระทำโดยวิธีพิเศษ เนื่องจาก เป็นสินค้าที่มีเฉพาะแห่ง ส่วนวัตถุดิบอื่น ๆ ก็
ปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าว

2. การผลิต

โรงงานนมรวมเหล็กผลิตผลิตภัณฑ์นม 2 ประเภท คือ ผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ และ
ผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ ซึ่งผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุถุงขนาด 225 ซี.ซี. ผลิตภัณฑ์นม
สเตอริไลส์บรรจุกล่องสี่เหลี่ยมขนาด 250 ซี.ซี. และผลิตภัณฑ์วิปปิ้งครีม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
ออกมาในรูปของพาสเจอร์ไรส์ ซึ่งบรรจุในถุงขนาด 1,000 ซี.ซี. หรือ 1 ลิตร และบรรจุ
แกลลอนขนาด 5 ลิตร

อ.ส.ค. มีขีดความสามารถในการผลิตทั้งหมด วันละ 130 ตัน ที่โรงงานรวมเหล็ก
60 ตัน โรงงานปราณบุรี 60 ตัน และโรงงานเชียงใหม่ 10 ตัน แต่ปัจจุบันผลิตจริงวันละ
ประมาณ 72 ตัน

การผลิตผลิตภัณฑ์นมทุกชนิดในปัจจุบัน ผลิตตามสูตรมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว ก่อนที่จะ
ทำการผลิตจะต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการผลิต
ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้คือ

2.1 ก่อนการวางแผนการผลิต จะดำเนินการดังนี้

2.1.1 ฝ่ายส่งเสริมและบริการจะเป็นผู้จัดทำพยากรณ์ปริมาณน้ำนมดิบที่
คาดว่าจะได้รับจากสมาชิกล่วงหน้าเป็นเวลา 1 ปี

2.1.2 ฝ่ายจำหน่ายจะเป็นผู้จัดทำพยากรณ์การขายผลิตภัณฑ์นมทุกชนิด
ล่วงหน้า

2.1.3 ฝ่ายส่งเสริมและบริการ และฝ่ายจำหน่าย เมื่อพยากรณ์ยอด
น้ำนมดิบ และยอดขายแล้ว จะส่งให้ฝ่ายโรงงานคำนวณการสิ้นเปลืองวัตถุดิบ แรงงาน รวม
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขึ้นต้นในโรงงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนผลิต

2.1.4 ฝ่ายบัญชีและการเงินจะทำการคำนวณจำนวนเงินที่ต้องการเพื่อจัดหางบประมาณประจำปีเสนอคณะกรรมการ อ.ส.ค. เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

2.2 การวางแผนการผลิต จะดำเนินการดังนี้

2.2.1 ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ ฝ่ายโรงงาน ฝ่ายจำหน่าย และฝ่ายบัญชี จะประชุมเพื่อวางแผนการผลิตในระหว่างปี โดยดูยอดน้ำมันดิบที่คาดว่าจะได้รับเป็นหลัก พร้อมกันนี้ฝ่ายจำหน่ายก็จะเป็นผู้จัดทำพยากรณ์การขายผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด โดยดูจากแผนการจำหน่าย 1 ปีที่ผ่านมาเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนการผลิตทุกระยะ 3 เดือน

2.2.2 ฝ่ายโรงงานจะคำนวณความสิ้นเปลืองวัตถุดิบอื่น ๆ แรงงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ขั้นต้นในโรงงาน พร้อมทั้งทำแผนการสั่งซื้อวัสดุต่าง ๆ

2.2.3 ฝ่ายบัญชีและการเงิน จะคำนวณจำนวนเงินที่ต้องการใช้ในแผนกการผลิตแต่ละครั้ง

เมื่อได้ข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนก็จะร่วมกันจัดทำแผนการผลิต (Production Plan) ไว้ทุก 3 เดือน

2.3 การดำเนินการผลิต

2.3.1 งานผลิตภัณฑ์นม งานรับน้ำมัน และฝ่ายจำหน่าย จะประชุมหารือกันทุกสัปดาห์ เพื่อดูว่าฝ่ายจำหน่ายต้องการผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ประเภทใดบ้าง โดยดูจากยอดผลิตภัณฑ์คงเหลือประกอบด้วย แล้วทำเป็นแผนการผลิตสำหรับแต่ละวันในสัปดาห์นั้น ๆ ไว้

ส่วนผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ ฝ่ายจำหน่ายจะทำคำสั่งผลิตให้แก่ฝ่ายโรงงานวันต่อวัน

2.3.2 เมื่องานผลิตภัณฑ์นมได้รับคำสั่งผลิตผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์แล้ว ก็จะคำนวณวัตถุดิบและวัตถุดิบประกอบที่ต้องการใช้ แล้วทำใบเบิกวัตถุดิบประกอบมาจากหน่วยวัสดุโรงงาน เพื่อนำมาผสม เป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ส่วนน้ำมันดิบที่เหลือจากการผสมผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์แล้ว ก็จะผสม เพื่อทำผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ตามแผนการผลิตข้างต้น

2.3.3 งานควบคุมคุณภาพจะดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการผลิต คือ

- ตรวจสอบคุณภาพน้ำมันดิบ
- ตรวจสอบคุณภาพที่ผ่านการผสมเรียบร้อยแล้ว เพื่อมาตรฐาน

ความหวาน และอื่น ๆ ก่อนเข้าขบวนการผลิต

- เก็บตัวอย่างระหว่างการผลิต เพื่อนำมาวิจัยคุณภาพการผลิต
- ตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นมสำเร็จรูปก่อนการจำหน่าย
- ตรวจสอบความสะอาดของอุปกรณ์เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตต่าง ๆ

แต่ละครั้ง

งานควบคุมคุณภาพจะควบคุมกรรมวิธีในการผลิตให้เป็นไปตามเทคนิค และเก็บตัวอย่างจากขั้นตอนการผลิตต่าง ๆ มาตรวจ ซึ่งการเก็บตัวอย่างจะแบ่งออกเป็น

ก. การเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ จะเก็บทุก 1 ชม./1 ถัง แล้วนำมาตรวจคุณภาพทันที ถ้าหากไม่ได้มาตรฐานจะแจ้งให้งานผลิตภัณฑ์ทราบทันที เพื่อแก้ไข

ข. การเก็บตัวอย่างผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ จะทำการเก็บ 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 จะเก็บตัวอย่างตอนที่มีการเปลี่ยนแท้งค์การผลิต คือ หลังจากการผลิตนมในแท้งค์แรกหมดแล้วเปลี่ยนผลิตในแท้งค์ต่อไป จะเก็บครั้งละ 4 กล้อง/แท้งค์

แบบที่ 2 เก็บตัวอย่างทุก ๆ 1 ชม./2 กล้อง/เครื่อง แล้วจะนำมาตรวจในวันรุ่งขึ้น เนื่องจากความเชื่อมั่นในการเสียของผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์มีมาก

แบบที่ 3 เก็บตัวอย่างเพื่อตัดชิม เป็นการเก็บครั้งสุดท้าย โดยจะเก็บทุก ๆ 5 นาที/2 กล้อง/เครื่อง แล้วนำไปเก็บไว้ที่อุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส โดยจะแยกเก็บเป็นเครื่องพร้อมทั้งให้เลขที่ถังที่บรรจุ เมื่อครบ 7 วันแล้วจะนำมาตัดชิมทุกกล้อง ถ้าพบว่าเสียก็จะสั่งให้นำมาตัดชิมอีก โดยย่อนขึ้นและลงมาจากถังที่เสียอีกประมาณ 10 ลัง ถ้าพบว่าเสียระหว่างนี้อีก ก็จะสั่งตัดชิมไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะไม่พบ

2.4 การดำเนินการเมื่อผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว

2.4.1 วัตถุประสงค์ที่เหลือจะเก็บไว้ที่งานผลิตภัณฑ์นม เพื่อใช้ในการผสมครั้งต่อไป แต่โดยปกติแล้ว จะทำการเบิกวัตถุประสงค์มาให้พอดีกับความต้องการ

2.4.2 ส่งสำเนาใบ เบิกวัตถุประสงค์ประกอบ และรายงานผลการผลิตให้ทางบัญชี
ต้นทุน เพื่อคำนวณราคาต้นทุนชั้นโรงงานที่แท้จริง

2.4.3 ตรวจสอบคุณภาพให้ได้มาตรฐานตามแบบที่ 3 แล้วออกใบผ่านการ
ตรวจสอบคุณภาพ แล้วงานผลิตภัณฑ์นมจะนำส่งผลิตภัณฑ์ให้ฝ่ายจำหน่าย เพื่อเตรียมออกจำหน่ายต่อไป

สำหรับผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ จะนำส่งให้ฝ่ายจำหน่ายวันต่อวัน แล้วนำออกจำหน่าย

โดยทั่วไป

3. การหารายได้

รายได้ส่วนใหญ่ของ อ.ส.ค. ได้มาจาก

- 3.1 รายได้ค่านมและผลิตภัณฑ์นม
- 3.2 รายได้ค่าน้ำนมและผลิตภัณฑ์นม
- 3.3 รายได้จากการจำหน่ายโค
- 3.4 รายได้ค่าน้ำนมดิบจากฝ่ายงานฟาร์ม
- 3.5 รายได้ค่าบริการสัตวแพทย์และผสมเทียม
- 3.6 ค่าจำหน่ายวัสดุและครุภัณฑ์
- 3.7 ค่าบริการและค่าธรรมเนียม
- 3.8 ค่าดอกเบียร์
- 3.9 รายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ

3.1 รายได้ค่านมและผลิตภัณฑ์นม แบ่งออก เป็นประเภท ดังนี้

ก. นานนมดิบ

ข. ผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์

- นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุขนาด 250 ซี.ซี. - จืด
- นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุขนาด 225 ซี.ซี. - หวาน
- นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุขนาด 225 ซี.ซี. - ช็อคโกแลต

- นมพาสเจอร์ไรส์บรรจุขนาด 1,000 ซี.ซี. - จืด
- นมเปรี้ยว (DRINKING YOGERT) บรรจุขนาด 150 ซี.ซี.
- รสผลไม้ (มะนาว, ส้ม, สับปะรด และสตอเบอรี่)

ค. ผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์ (ระบบ ยู. เอช.ที)

- นม ยู. เอช.ที. บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม 200 ซี.ซี. - หวาน
- นม ยู. เอช.ที. บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม 250 ซี.ซี. - จืด
- นม ยู. เอช.ที. บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม 250 ซี.ซี. - หวาน
- นม ยู. เอช.ที. บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม 250 ซี.ซี. - ช็อคโกแลต
- นม ยู. เอช.ที. บรรจุกล่องสี่เหลี่ยม 250 ซี.ซี. - สตอเบอรี่

ง. ครีม

- วิปป์ครีมพาสเจอร์ไรส์บรรจุ 1,000 ซี.ซี. หรือ 1 ลิตร
- วิปป์ครีมพาสเจอร์ไรส์บรรจุแกลอน 5 ลิตร

ผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์จะบรรจุอีกครึ่งหนึ่ง โดยนม ยู. เอช.ที. กล่องสี่เหลี่ยมบรรจุ
ลังกระดาษ ลังละ 12 กล่อง

3.2 รายได้ค่าเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อ

รายได้ค่าเนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อ ได้แก่ เนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อโค ซึ่งถือเป็นรายได้จากการดำเนินกิจการอีกประเภทหนึ่งของ อ.ส.ค. โดยเนื้อที่ได้ ได้จากโคของ อ.ส.ค. ที่หมดสภาพหรือโคที่ไม่สามารถเลี้ยงดูต่อไปได้ และโคที่รับซื้อจากสมาชิก เพื่อนำมาฆ่าและ เป็นผลิตภัณฑ์จำหน่ายในราคาถูกกว่าท้องตลาด และอีกประเภทหนึ่งคือ ประเภทโคขุน อ.ส.ค. จะนำโคเพศผู้ของ อ.ส.ค. หรือซื้อจาก เกษตรกรตามน้ำหนักที่กำหนดมาขุนด้วยอาหารหรือนม เพื่อนำไปฆ่าและ เป็น เนื้อคุณภาพดี เทียบ เนื้อของต่างประเทศออกจำหน่าย โดยจะรับซื้อโคประเภทที่จะทำโคขุนหรือโคหมดสภาพ และมีหลักเกณฑ์การให้ราคาซื้อโคโดยดูจาก เปอร์เซนต์ซาก แล้วนำมาฆ่าและทำผลิตภัณฑ์ในรูปต่าง ๆ ดังนี้

1. เนื้อแดง
2. เศษเนื้อ
3. เอ็น, น่อง
4. เครื่องใน
5. ดับ ลิ้น หัวใจ
6. ลิ้นใน ลิ้นนอก
7. ทีโบน
8. Round Rump

และอาจจำหน่ายทั้งซากโดยไม่ชำแหละ ให้ร้านค้านำไปชำแหละ (CUT) จำหน่ายเอง
ด้วย

ราคาสัตภัณฑ์เนื้อแต่ละประเภทจะมีประกาศขององค์การฯ เพื่อให้ทราบโดยทั่วกันว่า
ผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทราคาเท่าไร

3.3 รายได้จากการจำหน่ายโค

เป็นการจำหน่ายโคที่มีชีวิต โดยโคที่จำหน่ายได้มาจากการรับซื้อจากสมาชิกตาม
โครงการขยายพันธุ์โคนม ซึ่งจะตีราคาตามพันธุ์และความสมบูรณ์ของโคนั้น เพื่อนำมาขุน แล้วผสม
พันธุ์ เมื่อผสมติดแล้วก็จะขายให้แก่สมาชิกในโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับความสนับสนุนเงินกู้จาก
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในราคาที่ซื้อมา ขวักค่าเลี้ยงดูจนถึง
วันที่ขาย

3.4 ซื้อสินค้ามาเพื่อจำหน่าย ซึ่งได้แก่ เมล็ดถั่ว เมล็ดหญ้า อาหารสัตว์
แร่ธาตุ นมผง ถังนม สารเคมี ทรายขี้ (นมดิบ) ยาสัตว์ เชื้อแข็ง และฮอร์โมน

3.5 ค่าจำหน่ายวัสดุและครภัณฑ์ ซึ่งได้แก่ ของที่เหลือใช้ เช่น น้ำมันเนย
นมผง ที่ปัจจุบันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ เนื่องจากน้ำมันดิบที่เพิ่มมากขึ้นมีปริมาณเกินพอความ
ต้องการ

3.6 ค่าบริการและค่าธรรมเนียม ได้แก่

- ค่าบริการเครื่องจักรกลให้แก่สมาชิก ได้แก่ ค่าไถที่ เป็นต้น
- ค่าไฟฟ้า คือ ค่าไฟฟ้าที่พนักงานและลูกจ้างของ อ.ส.ค. ใช้เกินจาก

จำนวนที่มีสิทธิใช้

- ค่ายาห้องพยาบาล คือ ค่ายาที่ใช้บริการแก่พนักงานและลูกจ้าง อ.ส.ค.

ในกรณีที่พนักงาน และ/หรือลูกจ้างนั้นไม่มีสิทธิในการเบิก

3.7 ดอกเบี้ยรับ คือ ดอกเบี้ยรับที่ได้จากเงินฝากธนาคารประเภทต่าง ๆ

3.8 รายได้เบ็ดเตล็ด ได้แก่

- ค่าถ่ายเอกสาร
- ค่านมเสีย
- ค่าปรับวัวกินหญ้า หมายถึง วัวของสมาชิกที่เข้ามากินหญ้าในบริเวณ

ทุ่งหญ้าของ อ.ส.ค.

- ค่าปรับปลอมปนน้ำในน้ำนมดิบ
- ค่ากระสอบอาหารสัตว์
- ค่าแบบแปลน ในกรณีที่มีการประกวดราคาเพื่อสิ่งก่อสร้างของ อ.ส.ค.
- ค่าหญ้าหมัก ค่าหญ้าแห้ง

รายได้จากการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2515-2528 เป็นดังต่อไปนี้¹

<u>ปีงบประมาณ</u>	<u>รายได้ (ล้านบาท)</u>
2515	23.83
2516	25.78
2517	32.51
2518	40.59

¹ หมายเหตุประกอบงบการเงินปี 2515-2522 ของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน.

<u>ปีงบประมาณ</u>	<u>รายได้ (ล้านบาท)</u>
2519	49.59
2520	77.80
2520	97.33
2522	140.61
2523	211.55
2524	257.76
2525 ¹	269.57
2526	309.35
2527	416.95
2528	448.24

สำหรับรายได้ของ อ.ส.ค. ประจำปี 2529² ประกอบด้วยรายได้ประเภทต่าง ๆ

ดังนี้คือ

รายได้ผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์	86,393,297.-	บาท
ผลิตภัณฑ์นมสเตอริไลส์	294,406,773.-	บาท
ผลิตภัณฑ์นมอื่น ๆ	14,014,218.-	บาท
น้ำมันดิบขาย เอกชน	147,803,050.-	บาท
โค	14,220,000.-	บาท
เนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อ	11,526,624.-	บาท
อาหารสัตว์	18,602,000.-	บาท

¹งบการเงินของปี 2525 อยู่ในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน.

²งบทำการประจำปี 2529 องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.), เอกสารของฝ่ายบัญชีและการเงิน เสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, หน้า 5-6.

ค่าบริการสัตวแพทย์และผสมเทียม	7,059,173.- บาท
ค่าผลผลิตจากฝ่ายงานฟาร์ม	6,215,000.- บาท
รายได้อื่น ๆ	<u>3,591,106.- บาท</u>
รวมรายได้ทั้งสิ้น	<u>603,831,241.- บาท</u>

4. การจำหน่าย

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมของ อ.ส.ค. เดิมมีแต่ตลาดภายในประเทศ โดยแบ่งออกเป็น

4.1 การจำหน่ายในกรุงเทพฯ

4.2 การจำหน่ายในส่วนภูมิภาค

4.1 การจำหน่ายในกรุงเทพฯ อ.ส.ค. มีศูนย์จำหน่ายตั้งอยู่เลขที่ 103 ถนนย่านสินค้าพหลโยธิน บางเขน กรุงเทพฯ ซึ่งจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง คือ ปทุมธานี สมุทรปราการ ช่องทางในการจำหน่ายแบ่งออกเป็น

4.1.1 ขายให้ตัวแทน ได้แก่การขายให้แก่ตัวแทนจำหน่ายในกรุงเทพฯ ซึ่ง อ.ส.ค. ได้ทำสัญญาซื้อขายโดยวางเงื่อนไขไว้ว่า ตัวแทนจำหน่ายจะต้องสามารถแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในเขตที่ขอ เป็นตัวแทนให้องค์การฯ ทราบ หลังจากที่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายแล้วจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้ทราบ ทุก ๆ 3 เดือน และเงื่อนไขอื่น ๆ

ตัวแทนจำหน่ายกรุงเทพฯ คือ บริษัทเสียงดังแล็บ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมสเตอร์ไลส์ แต่เพียงผู้เดียวในเขตกรุงเทพมหานคร

4.1.2 การขายส่ง คือการขายให้แก่ห้างสรรพสินค้า และร้านค้าทั่วไป มีทั้งการขายเงินสด และการขายเชื่อ ซึ่งส่วนมากกำหนดระยะเวลาการให้เครดิตไว้ภายใน 30 วัน โดยมีการแบ่งการขายออกเป็นสาย ดังนี้ คือ

- สายสุขุมวิท ส่งสินค้าตามร้านค้าในเขตสุขุมวิท และบริเวณใกล้เคียง
- สายสีลม ส่งสินค้าตามร้านค้าในเขตสีลม และบริเวณใกล้เคียง
- สายพหลโยธิน ส่งสินค้าตามร้านค้าในเขตพหลโยธิน และบริเวณใกล้เคียง

- สายดอนเมือง ส่งสินค้าตามร้านค้าในเขตดอนเมือง และบริเวณใกล้เคียง
- สายรอบเมือง ส่งสินค้าตามร้านค้าในเขตฝั่งธนบุรี
- สายพระราม 4 ส่งสินค้าตามร้านค้าที่ตั้งอยู่ในเขตพระราม 4
- สายพระราม 6 ส่งสินค้าตามร้านค้าที่ตั้งอยู่ในเขตพระราม 6
- สายโรงเรียนฝั่งธนฯ ส่งสินค้าตามโรงเรียนที่อยู่ในเขตธนบุรี ยกเว้นโรงเรียน

ที่สายรอบเมืองผ่าน และนำส่งให้แล้ว

- สายโรงเรียน-กรุงเทพฯ ส่งสินค้าตามโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ ยกเว้นโรงเรียนที่สายส่งอื่น ๆ ผ่าน และโรงเรียนที่อยู่ในเขตธนบุรี

การขายส่ง เป็นการขายเฉพาะผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์เท่านั้น

4.1.3. การขายปลีก การจำหน่ายกรุงเทพฯ มีการขายปลีก ณ สำนักงาน โดยจำหน่ายให้แก่ลูกค้าที่ไปซื้อยังสำนักงานด้วยตนเอง และจำหน่ายให้แก่พนักงานและลูกจ้างของ อ.ส.ค. เองในราคาพิเศษ (เป็นสวัสดิการอย่างหนึ่ง)

4.2 การจำหน่ายในส่วนภูมิภาค มีศูนย์จำหน่ายอยู่ที่ 160 ถนนมิตรภาพ อำเภอวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ซึ่งจะจำหน่ายนมให้แก่จังหวัดต่าง ๆ นอกเหนือจากการจำหน่ายกรุงเทพฯ ช่องทางในการจำหน่ายแบ่งออกเป็น

4.2.1 ขายให้ตัวแทน ได้แก่การขายให้แก่ตัวแทนจำหน่ายจังหวัดต่าง ๆ ซึ่ง อ.ส.ค. ได้ทำสัญญาซื้อขายและวางเงื่อนไขไว้ตามเงื่อนไขว่าด้วยการเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม ตัวแทนจำหน่ายจังหวัดต่าง ๆ ได้แก่

- ตัวแทนในเขต อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดนครราชสีมา 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดลพบุรี นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ พิษณุโลก ราชบุรี สุโขทัย ตาก กำแพงเพชร นครปฐม 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดปราจีนบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย 1 ตัวแทน

- ตัวแทนจังหวัดสุพรรณบุรี อุทัยธานี ชัยนาท กาญจนบุรี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดร้อยเอ็ด 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดลำปาง 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดสระบุรี ชลบุรี จันทบุรี ตราด ระยอง 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดอยุธยา อ่างทอง 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดสิงห์บุรี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดกาฬสินธุ์ สกลนคร มหาสารคาม 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดนครพนม 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม นครปฐม (เฉพาะตั้งแต่สะพานข้ามแม่น้ำท่าจีน สายถนนเพชร เกษมขึ้นมาถึงหนองแขม) 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดแพร่ น่าน 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดเพชรบุรี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดนครศรีธรรมราช 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดยโสธร 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดขอนแก่น 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดอุดรธานี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดอุบลราชธานี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดภูเก็ต 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดสงขลา 1 ตัวแทน
- ตัวแทนจังหวัดศรีสะเกษ 1 ตัวแทน
- ตัวแทนเขต 11 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดชุมพร กระบี่ พังงา ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา หนอง และนราธิวาส ยกเว้น จังหวัดภูเก็ต นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี 1 ตัวแทน

4.2.2 การขายปลีก อ.ส.ค. มีร้านค้าปลีกตั้งอยู่ริมทางถนนมิตรภาพ หน้าสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่ เพื่อจะจำหน่ายให้แก่ประชาชนทั่วไปที่สัญจรไปตามถนนสายนั้น และมีจำหน่ายที่ร้านค้าสวัสดิการ อ.ส.ค. เพื่อจำหน่ายให้แก่พนักงานและลูกจ้างในราคาพิเศษ เงินรายได้จากการขายปลีกทั้งสองแห่งจะเป็นส่วนของเงินสวัสดิการ เพื่อนำไปใช้จ่ายเป็นสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้าง

นอกจากการจำหน่ายนมและผลิตภัณฑ์นมแล้ว อ.ส.ค. ยังจำหน่าย เนื้อและผลิตภัณฑ์เนื้อให้แก่ประชาชนและพนักงานลูกจ้างของ อ.ส.ค. ในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาด พร้อมทั้งยังจำหน่ายโคให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกอีกด้วย

ปัจจุบัน การจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมของ อ.ส.ค. มีผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย คือ บริษัทอินเตอร์แม็กนัม จำกัด ตามสัญญาซื้อขายที่ 01/2526 ลงวันที่ 12 มกราคม 2526 มีกำหนดเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2526 ถึง 13 มกราคม 2531

5. โครงการต่าง ๆ

การดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ เป็นดังต่อไปนี้

5.1 โครงการ เร่งรัดขยายพันธุ์โคนมจันทิก ได้ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไปแล้ว

ดังนี้

- รับโค เข้าเลี้ยงดูในโครงการฯ 799 ตัว
- ผลิตอาหารสำหรับใช้เลี้ยงโคนมในฤดูแล้ง ดังนี้

หญ้าหมักจำนวน	2,000 ตัน
หญ้าแห้งจำนวน	1,560 ตัน
- จำหน่ายหญ้าแห้งให้แก่เกษตรกรที่ขาดแคลนหญ้า เลี้ยงสัตว์
- ในฤดูแล้ง 860 ตัน

นอกจากนี้ได้ปลูกสร้างทุ่งหญ้าผสมระหว่างหญ้าคองโกกับถั่ว เซนโตร เพิ่มขึ้นอีก 2,000 ไร่ เพื่อใช้สำหรับเลี้ยงโคนมซึ่งคาดว่าจะนำเข้าเลี้ยงดูในโครงการฯ ได้มีละ 3,000 ตัว โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี 2526 เป็นต้นไป

5.2 โครงการเชียงใหม่ การดำเนินงานในรอบปี 2525 พอสรุปได้ดังนี้

- ด้านการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม โครงการฯ ได้พยายามส่งเสริมให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรอื่น ๆ และประสบกับปัญหาด้านการตลาดหันมาเลี้ยงโคนม เป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มพูนรายได้ ในรอบปี 2525 มีเกษตรกรสนใจหันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมและสามารถผลิตนํ้านมดิบส่งโรงงาน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 198 ราย เกษตรกรสามารถผลิตนํ้านมดิบได้รวม 880,687.08 กก. คิดเป็นมูลค่าประมาณ 5,534,486.- บาท ราคานํ้านมดิบเฉลี่ย กก. ละ 6.28 บาท

- ด้านการผลิตและการจำหน่าย ในรอบปี 2525 โครงการเชียงใหม่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ได้รวมทั้งสิ้น 1,059,598.10 กก. น้อยกว่าปี 2524 จำนวน 162,766.01 กก. ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตประกอบด้วยผลิตภัณฑ์นมพาสเจอร์ไรส์ 1,053,428.04 กก. วิปปิ้งครีม 2,545 กก. และนมสดจำนวน 3,625.36 กก. สามารถส่งออกจำหน่ายได้รวมกัน 991,813.32 กก. หรือร้อยละ 93.60 ของปริมาณผลิตภัณฑ์ที่ผลิต คิด เป็นมูลค่าประมาณ 11,190,804.60 บาท

5.3 โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมทดแทนการปลูกสับปะรด การดำเนินงานตามโครงการนี้ คือ

- สํารวจและคัดเลือกเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดเข้าร่วมโครงการ โดยประสานงานกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

- ฝึกอบรมวิธีการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

- จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม รับซื้อนํ้านมดิบและจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์เท่าที่จำเป็น

- จัดหาแม่โคนมพันธุ์ผสมอายุไม่เกิน 6 ปี หรือโคสาวตั้งท้องประมาณ 7 เดือน ให้แก่สมาชิกรายละ 5 ตัว และโคตั้งกล่าวให้นํ้านมปีละไม่ต่ำกว่า 10,000 ลิตร ต่อ 5 ตัว ในราคารวมกันไม่เกิน 65,000.- บาท หรือ 95,000.- บาท (สำหรับโคนมพันธุ์ผสมจากนิวซีแลนด์)

- ควบคุมและแนะนำการเลี้ยงโคนมให้แก่เกษตรกร เช่น การทำแปลงหญ้า การสร้างโรงรีดนม การจัดการฟาร์ม และอื่น ๆ
- ให้บริการทางด้านผสมเทียม การป้องกันและรักษาโรคแก่โคของเกษตรกร
- การจัดหาปัจจัยในการเลี้ยงโคนม
- หักรายได้จากค่าน้ำนมดิบของเกษตรกรม้วนชำระให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ทุนหมุนเวียนและฐานะการเงินของ อ.ส.ค.

เงินทุนหมุนเวียนของ อ.ส.ค. เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2514 คือ

มาตรา 8 ให้กำหนดทุนของ อ.ส.ค. เป็นจำนวนหนึ่งร้อยล้านบาท โดยถือเอาทุนเดิมซึ่งรัฐบาลไทยและรัฐบาล เดนมาร์กได้นำมาสมทบในการจัดตั้งฟาร์มโคนมและศูนย์ฝึกอบรมไทย-เดนมาร์ก เป็นทุนประเดิม และรัฐบาลจะจ่ายเพิ่มเติมให้เป็นคราว ๆ ตามจำนวนที่รัฐบาลพิจารณาเห็นสมควร

ทุนประเดิมของ อ.ส.ค. ซึ่งเป็นทุนรับมอบจากรัฐบาล เดนมาร์ก เป็นจำนวนทั้งสิ้น 30,637,747.11 บาท และได้รับเงินงบประมาณจากรัฐบาลตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมาจนถึงปี 2523 หลังจากนั้น อ.ส.ค. ก็ไม่ได้รับเงินงบประมาณอีกเลย งบประมาณที่ อ.ส.ค. ได้รับเป็นทุนได้ใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าเครื่องมือ เครื่องจักรในการดำเนินการดังต่อไปนี้

<u>ปีงบประมาณ</u>	<u>งบประมาณที่ได้รับ</u>	<u>เบิกขึ้นเป็นทุน</u>
2515	1,440,000.-	1,440,000.-
2516	2,599,000.-	2,588,674.76
2517	5,683,000.-	5,624,419.35
2518	7,694,370.-	7,577,347.-
2519	4,585,653.-	4,585,653.-
2520	3,117,200.-	3,108,759.-
2521	4,380,000.-	4,371,800.-
2522	2,634,000.-	2,622,057.-
2523	<u>6,960,000.-</u>	<u>6,379,924.-</u>
	<u>39,093,223.-</u>	<u>38,298,634.11</u>

นอกจากทุนประเดิมซึ่งเป็นทุนรับมอบจากรัฐบาลเดนมาร์ก และทุนรัฐบาลดังกล่าวแล้วในปี 2522 อ.ส.ค. ได้รับทุนจากรัฐบาลคานาดา เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับใช้ในศูนย์รับน้ำหนักดิบที่ปากช่อง จำนวน 350,000.- บาท และในปี 2523 และ 2524 ได้รับทุนจากโครงการเร่งรัดพัฒนาชนบท (ร.พ.ช.) โดยได้รับมาเป็นเครื่องจักรอุปกรณ์ยานพาหนะสำหรับใช้ในศูนย์ห้วยสัตว์ใหญ่ เป็นมูลค่าทั้งสิ้น 2,200,000.- บาท ซึ่ง อ.ส.ค. ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของผู้บริจาคแล้ว เงินจำนวนนี้ได้บันทึกบัญชีไว้เป็นส่วนเกินทุนจากการบริจาคในงวดปีบัญชี 2522 2523 และ 2524 ตามลำดับ

รายละเอียดการดำเนินงานและยอดเงินสดคงเหลือตั้งแต่ปีงบประมาณ 2515-2528

พ.ศ.	รายได้	ค่าใช้จ่าย	กำไร (ขาดทุน)	ยอดเงินสดคงเหลือ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ
2515	23,833,372.86	22,181,665.39	1,651,707.47	2,342,003.27
2516	25,777,206.48	22,010,166.57	3,767,039.91	
2517	32,507,015.86	33,733,155.76	(1,226,139.90)	
2518	40,594,843.66	41,375,763.12	(780,919.46)	
2519	49,590,671.36	48,358,539.89	1,232,131.47	
2520	77,803,242.03	70,511,157.38	7,292,084.65	6,260,429.14 ¹
2521	97,329,591.27	89,824,175.60	7,505,415.67	8,131,313.69
2522	140,611,74.99	115,108,414.63	25,503,327.36	19,445,374.54
2523	211,546,525.49	195,276,622.17	16,269,907.32	15,736,350.39
2524	257,761,308.01	258,024,300.38	(262,992.37)	13,691,995.46
2525	269,572,746.65	279,126,505.62	(9,553,758.97)	22,435,372.64
2526	309,394,735.01	337,859,097.43	(28,509,362.42)	17,839,238.76
2527	416,953,381.-	414,936,982.-	2,016,399.-	24,626,853.04
2528	448,238,374.32	449,462,530.31	(1,224,155.99)	16,999,343.42

¹ การปิดบัญชีตั้งแต่ปี 2516 ถึงปี 2520 องค์การฯ ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ให้ปิดบัญชี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2520 รวม 5 งวด เป็นงวด เดียวกัน ตามหนังสือที่ กค. 0512/27135 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2522 เพราะฉะนั้นยอดเงิน สดคงเหลือ เมื่อสิ้นปีงบประมาณจึงทราบยอดเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2520

ผลการดำเนินงานของ อ.ส.ค. ในช่วงปี 2515-2528 ที่ผ่านมามีปรากฏว่า การดำเนินงานในปี 2522 ได้รับกำไรสูงสุด คือมีกำไรถึง 25.50 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจาก ในช่วงปี 2521 องค์การฯ ได้เข้าเครื่องบรรจุนม ยู.เอส.ที. ขนาด 250 ซี.ซี. มาทดลองผลิตเพื่อจำหน่าย ปรากฏว่า นมยู.เอส.ที. กล่องสี่เหลี่ยม เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ประกอบกับ ในขณะนั้น อ.ส.ค. ไม่มีคู่แข่งอื่น และในเดือนมกราคม 2522 อ.ส.ค. ได้เข้าเครื่องบรรจุนม ยู.เอส.ที.ขนาด 250 ซี.ซี. เพิ่มขึ้นอีก 1 เครื่อง เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต จึงทำให้ อ.ส.ค. มีกำไรเพิ่มขึ้น แต่ผลการดำเนินงานในปี 2523-2528 นั้น กำไรเริ่มลดลง ทั้งนี้เนื่องจาก ได้มีคู่แข่งมากขึ้น ประกอบกับ อ.ส.ค. ได้ขยายการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมมากขึ้น จึงทำให้น้ำนมดิบมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ต้นทุนการผลิตจึงสูงขึ้น กำไรจึงเริ่มลดลงตามลำดับ